Ч. 279 (11.240). Львів, вівторок 13. грудня 1927. Pooztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

На комуністичних вершинах.

Львів, 12. грудня 1927.

Від кількох днів уже тягнеться в Москві XV. зїзд всесоюзної комуністичної партії. Ним інтересується тепер цілий світ з уваги на найважнішу справу, яку йому прийдеться вирішити, а саме справу опозиції. Здавалосьби, що справа ця безвідклично вирішена з хвилиною виключення з партії Троцького та Зіновєва, одначе так у дійсности не є. Бож усіх видатних провідників опозиції з партії не виключили, а деякі з них беруть навіть участь у зїзді. Та це не значить, щоби ті останні могли себе протиставити теперішньому політичному курсові Сталіна та Бухаріна. Бож треба знати, що зїзд організували ті, які мають перевагу та силу в руках, а вони хіба не могли допустити до того, щоби опозиція мала якесь показне заступництво у зїзді. Опозиційне заступництво є зникаючо мале і воно не матиме ніякого впливу ні на сам зїзд ні тимбільше на його рішення відносно опозиції.

Теперішня більшість Сталіна й Бухаріна може бути більше чим певна побіди, і то тим більше, коли зважити, що до комісії, яка має провірити всю дотеперішню діяльність опозиції та запропонувати рішення й присуд для неї, належать такі певні сталінці як голова всесоюзного ДПУ (чеки) Менжинський і голова українського ДПУ Балицький, а далі такі певні комуністи — прихильники Сталінової політики як Скрипник, Калінін, Риков і Мануїльський. Коли Каменев хотів протестувати проти вдаряючої односторонности тієї комісії наслідком самого добору осіб, йому не дали навіть слова. Без сумніву на зїзді побідить Сталін, бо в нього чисельна перевага. Але морально, видно, він не почуває себе надто певно, коли, як кажуть пресові поголоски, пливучі з добре поінформованих джерел, шукає контакту з опозицією та веде навіть посередньо переговори з Раковським в напрямі ліквідації непорозуміння. Вимагає Сталін від опозиціоністів відкликання своїх „похибок" в імя рятунку партії і стану посідання комунізму в СРСР.

Сам зїзд відбувається в дуже напруженому та піднесеному настрою. Найбільше враження на учасників зробила промова Сталіна, що тягнулася цілих 7 годин, а в якій він дуже тривожно представляв міжнародне положення. Проти СРСР зброїться і мобілізується, на його думку, в приспішеному порядку весь світ. Тому партії треба бути сильною, приготованою на все і боєздатною. Самозрозуміло, що Сталінові потрібні були якнайчорніші краски при малюванні міжнародного положення тому, щоби тим страшнішою та безвідповідальнішою в очах учасників вийшла „злочинна" робота опозиції, про яку він згадав тільки дуже коротко, немов би принагідно. Маневр без сумніву добрий, бо скріпить протиопозиційні настрої на зїзді, але який він незвичайно характеристичний для методів боротьби і тактики Сталіна, що рівночасно шукає на нейтральному місці контакту з тією ж опозицією.

Нема сумніву, що Сталіна далі виберуть головним секретарем ВКП, що рівнозначне зі становищем керманича політбюра партії, а це знов рівнозначне з фактичним диктаторством у цілому СРСР. Нема сумніву, що ще перед зїздом асекурував себе Сталін передовсім тим, що підготовляв на зїзд деякі ухвали, які вийняті з арсеналу опозиції. До таких треба врахувати деякі обмеження та пригнічення тзв. кулака, непмана, деякі полекші для робітників і накінець заповіджене в маніфесті ЦК партії: зменшення часу праці до 7 годин на добу з нагоди десятиліття комуністичної диктатури. Про всі ті намічені „реформи" чи зміни в селянській та робітничій політиці ми своєчасно писали з нагоди тзв. тез до зїздів ВКП і КП(б)У. Нема сумніву, що всі вони намічені з уваги на те, щоби притупити вістря опозиційних аргументів про „кулацьку і капіталістичну" політику теперішнього кермуючого партійного центру і нема сумніву, що всіх їх зїзд ухвалить. Бож загально відомо, що комуністи майстри від того, щоби використовувати деякі аргументи противника проти нього-ж самого. Роблять вони це дуже просто, а саме реалізують половинно те, чого бажає собі, або що бажав би бачити зреалізованим ворог і тим самим аргументацію ворога сильно ослаблюють. Інша річ, чи заповіджені „реформи" та обмежування кулака, наприклад, в господарських кредитах, машинопостачанні і т. п. зможуть довго реалізуватися. Напевно ні, бо теперішня побідна партійна комуністична еліта дала давно наглядні докази на те, що вона йде на безоглядний опортунізм з життям. Здоровий життєвий інстинкт наказує їй це і вона йде за інстинктом, намагаючись оправдати ті свої опортуністичні кроки теоретичними, розумовими аргументами, підтримуваними навіть при допомові цитатів з ленінського корану.

Отже побідить Сталін. Та чи ця побіда буде довга і всестороння — це питання іншої натури. До нього треба й інакше підходити та інакше його розглядати. Троцький ще недавно був ідолом комуністів, бувже він червоним ґенераліссімусом, був всесильним, може й світ його боявся, а тепер... тепер він сірий, безправний громадянин, позбавлений навіть помешкання, позбавлений засобів до життя. А Зіновєв, голова Комінтерну, страховище дипльоматів — нині так само без значіння і без впливу на хід подій, без впливу на формування „планетаризму і космізму" в ділянках комінтерну. Так воно фактично є. Та чи скоро через якунебудь ненадійну дрібницю не може це все перемінитися? Чому ні! А можливе це передовсім в столицях колишніх білих царів. Там так само наївно вірили царі у вірність мас престолові та династії, так само вже вірив Керенський відданости тих мас березневій революції і йому, як вірить нині Сталін відданости тих-же мас собі. Але перераховувалися нераз царі, перерахувався і Керенський, перерахувалися накінець і Троцький та Зіновєв, нема сумніву, що перерахується і Сталін. Не збагнеш тієї маси чого вона хоче, до чого зміряє. Вона себе теж не розуміє. Але вона здатна на всякі, найбільш неправдоподібні та найбільш неймовірні вчинки та несподіванки, а що потім, це її не інтересує і за це вона невідповідає. Так само мається враження, що й теперішні побідники над Троцьким і Зіновєвим не здають собі справи з того, що далі. Для них досить, що нині за ними побіда.

Німецькі школи в Чехословаччині.

На основі дат чеського міністерства освіти.

Чеський міністр освіти д-р Годжа виголосив недавно дві цікаві і для нас промови про „меншостеве" шкільництво в ЧСР: одну в бюджетовій комісії сойму, другу в бюджетовій комісії сенату. В обох своїх промовах подав він урядові дані про стан і скількість шкільництва всіх меншостей чсл. республики і про фінансовий вклад уряду на це шкільництво. Пригляньмося тому, що сказав д-р Годжа про німецьке шкільництво в Чехословаччині, яке, як це видно з предложених ним цифр, користується майже цілковитою рівноправністю в порівнянні з шкільництвом чеським.

Німців у ЧСР живе ок. 3,500.000 душ, себто майже 25 проц. цілого населення держави (по урядовим даним 23 проц.). Живуть вони в трьох четвертинах на чисто німецькій території, решта (одна четверта) розсипана як справжня меншість між чехами і словаками. Культурно й економічно чеські німці стоять дуже високо і ще нині, по девятьох роках панування над ними чеської влади, в деяких ділянках господарського життя вони сильніші і богатші від чехів. Не диво, що й на шкільному полі їх стан такий, що ми можемо читати про їх здобутки тільки з нетаєною заздрістю.

Німці в ЧСР мають усі школи в рідній мові від найнижчих до найвищих. У їх школах учать майже без вийнятку тільки німецькі учителі; всіх предметів учать там тільки в німецькій мові. Чеську мову як обовязковий предмет введено до меншостевих шкіл у ЧСР щойно перед чотирма роками, себто по пятьох роках істнування чсл. держави. Позатим не вчать нічого більше по чеськи, таксамо нікому й на думку не приходить вводити до німецьких шкіл т. зв. утраквістичне навчання. Видатки держави на німецьке шкільництво відповідають процентово числу німецького населення, себто найменше 23 проц. усіх вкладів держави на шкільництво йде на школи з німецькою мовою навчання.

Дотичні дати за цей рік (1927) такі: На чеські народні школи видала держава 642 міліони ч. корон, на німецькі нар. школи (в Чехії, Моравії і Шлеську) 295.5 міліонів ч. к. Значить на чеські школи видано 68 проц., на німецькі 31 проц. цілої суми (в тих трьох краях живе по офіціяльним даним 68.5 проц. чехів, і 30.33 проц. німців). На середні школи з німецькою мовою навчання пішло 60 міліонів ч. к. (на всіх 180.5), себто 33 проц. цілої суми. На високі німецькі школи видала держава 15.5 міл. ч. к. (на всіх 60 міліонів), себто 26 проц. цілої суми.

Таке саме відношення цифр видно і в школах іншого роду. Так прим. на всіх 34 торговельних академій німці мають 9, на 60 торговельних шкіл німці мають 16, на 30 промислових — 9, на 51 фахових — аж 25, на 47 шкіл домашнього промислу — 21, на 120 шкіл для вишколення господинь — 34 і т. д.

До всього д-р Годжа заповів іменем уряду, що в найкоротшім часі будуть змінені всі шкільні підручники в тому напрямі, що з них будуть усунені всі ті місця й уступи, в яких меншости моглиб добачувати дразнення чи образу своїх національних, клясових чи віроісповідних почувань. Бо — казав д-р Годжа — шкільне виховання мусить бути обєктивне, воно не сміє підбурювати одних проти других. Взагалі двері школи повинні бути замкнені щільно для всякої політики, бо школа — не святиня національної культури.

Те, що ми осьтут навели з двох промов чсл. міністра освіти, не потребує, здається, ніяких ближчих пояснень. Переводити паралелю з нашими відносинами на шкільному полі під Польщею теж непотрібно. Разяча, страшна диспропорція між тим, що мають німці в чсл. державі, і тим, що маємо ми в Польщі, говорить такою пречистою мовою, що всякі дальші порівнювання і внески тут зайві, тимбільше, що не хочемо наражувати нашого органу на конфіскату.

Наступають чорні хмари.

Проти кого консолідується весь польський табор.

З великим гуком і стуком заповідали півофіційні польські чинники розвал польської шовіністичної реакції. І справді: якийсь час могло здаватися, що урядові чинники можуть рахувати на помітніші успіхи. Та чим ближче до виборів тим більше сумнівними стають урядово-„санаційні" сподівання. Проти „виривкової" ливерії „санаційних чинників" повів польський епископат пастирським листом з 5. н. м. іншу ливерію, а саме обєднюючу всю польську шовіністичну реакцію на плятформі націоналізму і католицтва.

Пастирський лист польського епископату додав відваги і розворушив прибиту реакцію. Все те, що ще недавно здавалося неможливим, нині є самозрозумілим. З тією хвилею виборча батута переходить знову до народової демократії, яка ще вчора була зовсім осамітнена. Не диво, що „Слово Польске" вдаряє в радісні тони виборчої консолідації. Пастирський лист польського епископату створив консолідаційний підклад для польської реакції, а виступ півофіційних пресових органів проти виборчого бльоку непольських народів і розкладова робота „санації" облегшили боротьбу шовіністичної реакції проти українських і інших „сепаратистів". Таким чином в найкращому положенні находиться тепер провідниця колишньої вісімки — польська народова демократія.

Не диво, що до недавна незвичайно стримане в розсновуванні виборчих плянів „Слово Польске" в статті „За консолідацію при виборах" вдарило у відому струну боротьби перш усього з „українськими сепаратистами". Особливо журить його Сх. Галичина, де ситуація є зовсім інша, як була в р. 1922.

„Бо незалежно від того, чи на тому терені повстане „бльок меншостей" чи ні (на цьому терені меншістю є жиди і поляки. — Ред.), фактом є, що на всякий випадок у березневих виборах візьмуть активну участь українські сепаратисти, які не брали участи у виборах 1922 р."

А що найстрашніше, бо виборчий союз „відосередніх елементів" по-

грожує „національному характерові річипосполитої". Є це небезпека внутрішня і зовнішня. Бо в соймі повстала би „протидержавна група", яка утруднювала би національну консолідацію держави. А зовнішньо побіда „сепаратистів" далаб закордонним експозитурам „українського сепаратизму" атут для шкідливої роботи на міжнародній арені, головно на терені Ліги Націй.

Тому проти цеї найстрашнішої небезпеки мусять обєднатися всі польські елементи.

„Не можемо допустити до успіху у виборах протидержавних елементів, мусимо в тому напрямі напружити всі наші сили і засоби. А що найбільше з нашого боку може тим елементам допомогти до успіху? Роздріблення, розбиття польського табору. А що зробить неможливим той успіх? Якнайдалі йдуча консолідація національно-державних елементів в імя афірмації держави, в імя органічної єдности Сх. Малопольщі з державою, в імя безоглядної боротьби з тими, які офіціяльно проголошують війну на життя і смерть з державою, вкінці в імя притягнення до держави широких народніх мас, отвічно також непольських і радикального відділення їх від сепаратистичних агітаторів, що причепилися до тих мас і деморалізують їх політично".

А такої консолідації вимагають всі національні і державні польські чинники, такої консолідації вимагає й пастирський лист польських єпископів.

Віримо — і то без зайвих слів. На наш нарід, що має „найліберальнішою" конституцією забезпечені горожанські права, понад мальовничі декорації тієї конституції пливуть дві чорні хмари: громадянська (під проводом вшехполяків) і півурядова (під проводом пануючої „санації"). А клясичним зразком третьої є обіжник калуського старости. З тих хмар рвуться блискавки гніву й обурення, а звільна падають вже й важкі краплі докучливостей і репресій.

Акція всіх польських чинників повинна бути для нас осторогою й імперативом до обєднюючої акції всіх наших національно свідомих і відповідальних чинників.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

Хлібоїди і хлібодавці.

Галицькі старости опікуються УНС-ом.

Заповіджена „Дзєнніком Львовскім" „диверзія" розгортається все ширше і ширше. Пресловута „санація" не лише в цілости засвоїла собі „диверзійні" методи пястівського бриліяму з виборчого 1922 р., але й значно удосконалила деякі методи „санаційної" схватки.

Особливо піклується „санація" двома „моральними" виродами: „угодовою старорусьною партією" Льва Черкавського і розпересаною хлібоїдщиною „достойної" спілки Даниловнч-Стовпюк. Обі ці „партії" є могутностями вже хочби тому, що льояльно беруть участь „в будові польської держави". УНС — на думку „санації" находить величезний відгомін в масах, про що свідчить зорганізування ним стокількадесяти віч і придбання для газети близько 3.700 передплатників. Шкода, що „санаційні літописці" не подали кількости учасників тих віч та висоти присланої передплати 3.700 передплатниками „Сел. Прапора", бо це ще більше піднеслоб значіння хлібоїдщини.

Силу хлібоїдів має засвідчити приготовлюваний від півроку другий конгрес хлібоїдів, скликаний на 24. грудня 1927. Не вважаючи на всесильність УНС-а й його послух в масах, польська державна адміністрація, пливучи в останній своїй метаморфозній сталії під „санаційниним" прапором, спішить з допомогою хлібоїдщині. Словом: хліб за хліб! Бо коли УНС льояльно бере участь в будові польської держави, то зовсім природно, що державна адміністрація льояльно бере участь в будові УНС-а. Про це проречисто свідчить отсей обіжник калуського старости Лукашевського:

Kałusz, dnia 23. list. 1927.
Starostwo w Kałuszu.
L. 26600/Toh./27.
Zarząd główny Stronnictwa U.N.S.
Zwołanie kongresu.
Do wszystkich Zwierzchności gminnych w powiecie

Zarząd główny stronnictwa „Ukrainskyj Narodnyj Sojuz" zwołuje na dzień 24 XII. 1'27 II. kongres włościański do Lwowa, na którym to kongresie będą omawiane sprawy gospodarcze i kulturalne, oraz zostaną zatwierdzone kandydatury posłów do sejmu. Zarząd główny U.N.S. rozesłał do każdej gminy odezwy w te sprawie. Ze względu na nadchodzące wybory sprawa kongresu jest bardzo ważna, gdyż elementy wywrotowe zaczną podjudzać włościaństwo wobec czego potrzebną rzeczą jest stworzyć jednolity front włościaństwa ugodowego i wobec Państwa lojalnego w celu skutecznego oporu przeciw żywiołom nieprzyjednanym.

Z tego powodu zawiadamiam Zwierzchność gminną, iż przeciw rozplakatowaniu tych odezw nie zachodzą stąd żadne przeszkody i owszem polecam Zwierzchności gminnej zarządzić co potrzeba w celu ich rozplakatowania i podania treści do publicznej wiadomości.

Starosta Łukaszewski.

Очевидно, калуський староста не є відокремлений в цій акції. Він лише один з багатьох. І зовсім ясно, бо й якже інакше міг би відбутися конгрес „угодового хлосьціяньства", як-же інакше міг би бути поведений „успішний опір проти непримиримих елементів". Значить: організаційним апаратом УНС-а є старости і громадські зверхности, яким накидається такий клясичний „поручений обсяг ділання".

Диверзія в повному ході, „санація" горою!

Радянська Україна

Науково-дослідча праця на Дніпрельстані.

З радянської преси довідуємося про ось які подробиці відносно науково-дослідчої праці на Дніпрельстані:

Південно-українські степи заховали в собі велику силу памяток матеріяльної культури, давноминулих часів. Значна скількість цих памяток є і на території Дніпровського будівництва, зокрема в Кичкасі. Кичкас — це відома стародавня Крарійська переправа через Дніпро, — великий шлях, що ним протягом багатьох століть проходили ріжні народи й залишали численні памятки по собі і про себе.

Спорудження Дніпрельстану вимагає того, щоби цілком змінити релєф дотеперішньої місцевости, а це причиниться до знищення памяток старовини. Тому Наркомос виконуючи урядову директиву, відправив у район Дніпрельстану спеціяльну експедицію для розкопок і досліджень. Особливо широку роботу експедиція розвернула в самому Кичкасі. Вже удалося добути багато матеріялу, що має значний науковий інтерес.

Памятки матеріяльної культури на території Дніпрельстану розкинені по всій місцевості скромними групами. Таких груп нараховується 16. Інтенсивний хід будівництва примусив експедицію досліджувати памятки не одної певної групи, а в ріжних групах, яким загрожувало знищення. Це до певної міри позбавило досліди пляновости та систематичности, а іноді надавало їм спішного характеру.

В проведенні дослідних робіт значну допомогу давала адміністрація Дніпрельстану. Спочатку лише робітники не розуміючи справжньої мети розкопин і вбачаючи в них лише просте шукання грошей та скарбів, не хотіли допомагати дослідникам. Але згодом, шляхом постійних розмов, удалося зацікавити робітників і зробити з них активних допомогачів у роботі дослідників.

Сьогодні вдалося дослідити 26 памяток в ріжних місцях Кичкаса. Досліджені памятки матеріяльної культури поділяються на два роди: могили й памятки житлові — землянки. Загалом досліджено 20 могил з загальною кількістю похоронів 39. Характер похоронів ріжний: в одних могилах небіжчиків поклалено в скорченому виді, а в інших пізнішого походження — випростуваними кістяками. Небіжчики перших похоронів були пофарбовані в червоний колір цілком, або частинно. Такі похорони треба вважати за кіммерійські й віднести їх до доби переходової від каміня до металю. Похорони-ж з випростованими кістяками треба віднести до пізнішої скито-сарматської доби.

В могилах знайдено досить багатий і ріжноманітний інвентар, — всяку бронзову та залізну зброю, побутові речі, вбрання, посуду, а також і рештки ритуалу похоронів — кістки коней, баранів, тощо. Два похорони, що найкраще збереглися, з землею перевезено до Дніпропетровського краєвого музею, куди також передано й всі здобуті підчас розкопин речі.

Цікавими памятками є й землянки, що їх відкрито випадково підчас грабарських робіт. Загальна кількість землянок 57 і всі вони містяться в одному районі, на схилі до Дніпра.

Досліджені землянки уявляють собою 4-х кутну яму, що її викопано в грунті. Дах лежав на 4-х стовпах, що стояли по кутах землянки, а по середині підтримувався стовпом пятим. В одному з кутів, переважно східньому, містилася зроблена з вальковаиої глини піч, рештки якої збереглися досить добре. В землянках знайдено жорна, ножі, буси, рясниці й рештки всякої їди.

Досі досліджено 6 землянок. Дослідження решти відложено до весни.

Орґанізаційний рух.

Повітовий зїзд УНДО в Сколім.

В дні 8-го грудня відбувся в домі о. дек. Мосори в Сколім організаційний зїзд Сколівщини. У зїзді взяли участь майже всі священики повіту, учителі, міщани і кращі громадяни сіл. На зїзд прибули як делегати Центрального Комітету зі Львова: п. Ерстенюк Дмитро і п. Корчинський Іван. Предсідником зїзду обрано о. дек. Мосору, секретарем п. Дробенка Ернеста. Метою зїзду було: заснувати Повіт. Народній Комітет Українського Нац.-Дем. Обєднання, застановитися над шляхом, яким має йти організаційна робота в повіті, підготовити виборчу акцію в повіті, розділити працю та поділити повіт на райони. По організаційнім рефераті п. Ерстенюка Дмитра вивязалася дискусія, в якій забирали голос о. дек. Мосора, о. кат. Притуляк, о. Вол. Демчук, о. дек. Кач-

---

В. БАРВІНСЬКИЙ.

Академик Д. І. Багалій.

(З нагоди 50-тиріччя наукової діяльности.)

З нагоди ювилею акад. Багалія передруковуємо із „Культури і Побуту" (ч. 43) статтю молодого наддніпрянського історика.

В цьому місяці Українська Академія Наук святкує пятидесятирічний ювилей наукової діяльности свого видатного члена акад. Дмитра Івановича Багалія. Ювилей Д. І. це є, без сумніву, знаменна дата в історії української науки та культури, і в цьому святі візьмуть, безперечно, участь не тільки наукові кола, але й організоване радянське суспільство. Завдання оцих коротких рядків це є в головних рисах схарактеризувати наукові заслуги ювилята для української історії, що дали йому право на почесне місце в історіографії.

Багалій народився в 1857 р. в Києві в українській міщанській сімї. Середню освіту здобув у київській ґімназії та на історико-фільольоґічному факультеті Київського Університету.

Ще на університетській лаві Багалій почав виявляти нахил до студіювання історії України і працював під керовництвом відомого історика проф. В. Б. Антоновича, як в Університеті, так і по закінченні його, готуючись до складання маґістрантського іспиту. Протягом 2 і пів років він склав іспита та, оборонивши дисертацію „История Северской земли до пол. XIV стол." (Киев. 1882), здобув ступінь маґістра руської історії. Багалій належав до тзв. Київської школи, тоб-то того напрямку в історичній науці, на чолі якого стояв Антонович, що вивчала історію давньої Руси-України за обласним методом, розробляючи історію окремих князівств-земель. Ось до серії таких праць належить і розвідка Багалія про Сіверську землю, що являє собою перероблену студентську працю, за яку Багалій дістав золоту медаль.

Року 1883 обраний Харківським Університетом на доцента Багалій переїхав до Харкова і з цього часу аж до наших днів працює на Слобожанщині, що для нього стала за другу батьківщину, як професор вищої школи та науковий і громадський діяч.

За цей час наукова творчість Багалія дала багаті наслідки: зпід його пера вийшло 277 праць, (таке число зазначає складений їм неповний список). Звичайно, тут є невеличкі праці в декілька сторінок і великі розвідки більш як на 20 аркушів.

Історичні праці Багалія торкаються всіх галузів українського історичного процесу — історії Слобідської України, лівобережної, південної („Новоросійського краю") громадської думки та рухів XIX ст.; окрему групу становлять праці з історіографії та синтетичні твори — загальні курси.

Праці Багалія відзначаються певними рисами, які він здобув у школі свого вчителя Антоновича і що далі все більше поглиблював, — а саме використанням у повній мірі як джерел, так і літератури, критичним підходом і обережністю у висновках, якщо вони не спираються на достатні дані. Виклад його простий та ясний, з літературного боку дуже добрий.

Ми не помилимося, коли скажемо, що в усіх галузях української історії, де працював Багалій, він найбільше зробив для дослідження минувшини Слобожанщини, того „дикого поля", куди він прийшов для культурної праці зза Дніпра так само, як колись 2 сторіччя з лишкою тому прийшли з того-ж Правобережжя в тяжку годину для українського життя „Черкаси", що принесли з собою свою культуру та почали заселяти степи. Сміливо можна сказати, що праці Багалія для вивчення минулого Слобожанщини зробили справжню епоху. Він поклав початок науковому роззробленню цієї історії, показавши шлях наступним дослідникам. Він був і є найкращий знавець історії Слобожанщини. Працюючи в тій галузі виконував заповіт свого вчителя — розробляти історію України по областях.

Праці Багалія — засновані на широкому вивченні архівних матеріялів, що до нього зовсім не використовувалися дослідниками, або лише в дуже незначній мірі. Він працював над матеріялами Білгородського стола „Разрядного Приказа" Москов. Архіву Мин. Юстиції, що його Костомаров порівнював з „чащами" з огляду на трудність роботи, в архіві Харківського Університету и Мін. Нар. Освіти в Петербурзі

Дві основні теми притягували до себе увагу Багалія з історії Слобожанщини, це — кольонізація і освіта, що їх розробленню і присвячені його досліди. У великій праці „Очерки из истории колонизации и быта степной окраины Московского государства" т. I. М. 1887. він докладно зясував хід заселення Слобожанщини та ролю в ньому великоросійської та української народности. З цього часу питання про кольонізацію і взагалі історико-географічного характеру стають найулюбленішим для Багалія. Його дальші праці в історії Слобожанщини — переважно історико-економічного характеру — зібрані в II. томі „Очерков по русской истории" (Харків, 1913). Цілу низку статтей присвятив він культурним діячам Слобожанщини та ріжним питанням з історії освіти. Особливу увагу його притягували постать В. Н. Каразина та історія огнища Слобожанської культури — Харківського Университету. Всі оці праці зібрані в окремому томі під назвою „Просвіта" (Харків, 1912), Багалія цікавила громадська ініціятива слобожанського суспільства на культурному полі завдяки якій Слобожанщина так швидко з дикого поля обернулася в культурну країну. В двохтомному „Опыте истории Харьковского Университета" том I—II (Харків, 1893—1904), Багалій простежив історію цієї інституції з часу її заснування до 1835 р. Зацікавившись своєрідною постаттю „мандрованого фільософа" Г. С. Сковороди, видав збірку важливіших його творів і на підставі пильного вивчення вbelieve

вирський, о. Зубрицький і богато інших. Делегати Центр. Комітету давали вичерпуючі відповіди і вияснення на запити присутніх. Опісля вибрано Повіт. Нар. Комітет з о. дек. Мосорою як головою. Порішено на час виборів отворити виборчу канцелярію і в найблизшому часі скликати виборчі віча в Сколім і Сможу. Пізним вечером закінчено зїзд. Є надія, що вибраний комітет поведе працю в повіті належним шляхом. *Свій.*

ЛИТОВСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ КОНФЛІКТ ЗЛІКВІДОВАНИЙ.

Женева, 11. грудня 1927.

Дня 10. грудня зібралася Рада Ліги Націй у комплєті, щоби оконечно полагодити литовсько-польський конфлікт. Польщу заступав мін. Залеський. Запрошено теж і Вальдемараса. Марш. Пілсудський сидів у фотелі в першім ряді призначенім для дипльоматів. Голляндський представник Ради Л. Н. Бльокланд відчитав рапорт із перебігу переговорів та предложив приняти резолюцію, яку має ухвалити Рада Ліги Націй у справі польсько-литовського порозуміння. Резолюція приймає до відома заяву лит. представника, що Литва не вважає себе у воєннім стані з Польщею та заяву представника Польщі, що Польща уважає і пошанує повну політ. незалежність і територіяльну цілість лит. республики. Резолюція поручає обом краям навязати безпосередні переговори задля устійнення сусідських взаємин. Скаргу лит. уряду в справі поступовання у відношенні до осіб лит. походження розгляне комітет, що складатиметься з представника Ради і двох членів ним визначених. Комітет здасть Раді справоздання зі своєї праці. В разі прикордонних інцидентів або в разі небезпеки таких інцидентів ген. секр. Ліги могтиме на домагання одної сторони порадитися предсідника Ради Л. Н. і справоздавця тої справи, потім поробить заходи для успокоєння.

Після відчитання резолюції мін. Залеський сказав, що приймає резолюцію. Те саме заявив Вальдемарас і висловив надію, що дальше здійснювання порозуміння між Польщею і Литвою буде ще легше, як цей перший крок.

На цім замкнено засідання Ради.

Женева, 11. грудня 1927.

Кажуть, будьто би на довірочнім засіданні Ради Ліги Націй марш. Пілсудський запитав Вальдемараса: „Скажіть мені, чи хочете війни чи мира. Більше нічого від вас не хочу знати“. Вальдемарас відповів: „Хочу мира. Мир є“. „Коли так — відповів Пілсудський — то більше нічого не маю сказати. Моя роля скінчена. Дякую панам. Є мир, скажу в Польщі задзвонити в дзвони на „Те Деум“, що є мир із Литвою. Нині вечером вертаю до краю“.

ПОВОРОТ ПІЛСУДСЬКОГО.

Женева, 11. грудня 1927.

Вчора в 20. год. марш. Пілсудський із полк. Беком відїхав із Женеви.

ЛУЦЬКИЙ ПРОЦЕС.

Луцьк, 11. грудня 1927.

Одинацятого дня розправи промовляли обор. д-р Глушкевич і Ляндав, які доказували, що процес є ділом провокації з боку обвинуваченого Литвинця, який утік. Прокуратор Ходецький збивав докази оборони. Вчора, в суботу, трибунал видав присуд. Засуджених позбавлено гор. прав; 10 обвинувачених засуджено на 8 літ тюрми, 9 на 6 літ тюрми, 2 на 5 літ, 12 обвинувачених на 4 роки, 4 обвинувачених на 3 роки, 7 обвинувачених на 2 роки, 1 обвинуваченого на 6 місяців тюрми (тому останньому завішено кару на 5 літ). Крім того 1 обв. засуджено на 4 роки, одного на 3 роки, 8 обвинувачених на 2 роки і 2 обв. на 1 рік дому поправи. Всім обвинуваченим (за виїмкою Томчинського) зараховано превенційний арешт. В справі Марчука, засудженого на 8 літ тюрми, віднесеноси до президента держави, щоби йому зменшено кару з огляду на лихий стан здоровля.

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямній. Засвідчім ділом зрозуміння важкої культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера! Жертви слати на адресу: Львів, Підвале ч. 7., Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

Дописи.

ЧОРТКІВ. (*Удатна вистава. Збірка на будову дому „Рідної Школи“.*) Чортківський аматорський гурток, зложений з інтелігентних, талановитих, рутинованих і добре вишколених аматорів, уладив у неділю 4. ц. м. виставу „Заколоту“ Коцебуе. Вистава пройшла просто знаменито і то під кожним оглядом. Виконавці всіх роль цієї нелегкої для аматорів штуки, як жінки так і мущини, вивязалися зі свого завдання якнайкраще — на велике вдоволення публики. Всім виконавцям, а зокрема режісерові п. Михайцеві, належиться щире признання за цю вельми вдатну виставу. Управа гуртка повинна подумати над тим, чи не поїхати би з цією виставою до недалеких міст, зокрема до Копичинець і Борщева. Ми переконані, що такі поїздки оплатились би і принесли би користь обом сторонам, не тільки матеріяльну, але й моральну. — Енергійний комітет будови дому „Рідної Школи“ під проводом д-ра Ів. Гриньошина і дир. гімн. В. Петрикевича веде дальше пильно збіркову акцію в місті й повіті на згадану ціль. До дня 31. жовтня ц. р. зібрано на будову 1.782·92 долярів, у листопаді ц. р. 61·99 долярів, разом отже 1.847·91 долярів. З тої суми видано (на прегарну площу, кіно, друки і т. п.) 1.520·45 дол. Таким чином дня 1. грудня ц. р. було в касі комітету 327·46 долярів готівки. Ще богато наших громадян у Чортківщині й сумежних повітах не причинилося нічим до будови дому „Р. Ш.“, такого потрібного в цім осередку Поділля. Пора, щоб усі свідомі наші люди відгукнулися на заклики комітету будови відповідною лептою, а менше свідомих переконали про потребу негайної підтримки отсього гарного діла, що після свого завершення буде говорити пророчисто і своїм і сусідам і чужинцям про нашу національну свідомість, патріотизм і повне зрозуміння ваги власної хати для національного виховання української молоді.

НОВИНКИ.

— **Стінний календар.** З сьогоднішним числом „Діла“ розсилаємо нашим Вп. Прихильникам наш ілюстрований стінний календар „Рідної Школи“ на 1928 рік. Ціни не зазначуємо, бо віримо, що П. Т. Громадянство поспішить „Рідній Школі“ на допомогу, пересилаючи долученим чеком добровільний даток, як частинне покриття видатку на календар. У кого призбиралося би більше календарів з іншими часописами, просимо передати їх своїм знакомим враз з долученим чеком. Ні один чек не повинен остати невужиткований. — Головна Управа „Рідної Школи“.

— **Українські діти виходять поволі на волю.** Пишуть нам: На днях випущено зі станиславівської вязниці всіх увязнених учеників, підозрілих будьто в „саботажах“. Ними є: Роман Скочдополь, Юліян Бондарук, Мачкур і ін., а також (о диво!) 16-літня учениця Стефанія Матковська. Продержано їх у слідчій тюрмі одинцем в темних і неопалюваних целях цілих 10 (десять) тижнів! Питаємо: за що наші діти просиділи стільки в тюрмі і зазнали стільки мук, коли ані одного між ними не було винного? Хто їм поверне здоровля і на кого впадуть ті невинні дїточі сльози, а також сльози їх батьків і їх рідних? — **Мати.**

— **Крадіж грошового мішка.** На львівськім головнім двірці, підчас переношування грошових посилок з бориславського амбулянсу до амбулянсу поїзду, що мав відїхати до Кракова, украдено один грошовий мішочок, вартости 4.500 зол. Крім того були там два грошові листи вартости 200 зол. і 30 поручених листів. У звязи з крадіжю арештовано почтовців із почти Львів II. Павла Якубишина з Оброшина і Павла Концевича з Зимної Водки.

— **17-літній вбийник.** У суботу запав присуд у розправі проти 17-літнього Мих. Патиняка за вбивство свого вуйка Кушніти з Дайбулок (п. Жовква). Патиняка засуджено на 5 літ тяжкої вязниці.

— **Стягнення золотових банкнотів.** З днем 1. березня 1928. стягнені будуть із обігу 2-золотові банкноти з датою 1-го травня 1925. Після того речинця тратять вони силу правного платничого засобу.

— **Розполітикування почти.** Лист, адресований до українського пароха в Чашині, почта Загіря, з виразною дописокою у польській мові: *Czaszyn p. Zagórze* звернула почта з написом: *Zwrot*, чотири рази зі злости підчеркненим. Крім того на другому боці урядовець дозволяє собі на таку науку: „*Korespondencję prowadzić po polsku. — W tutejszej okolicy język ruski nie jest znany*“. — Скажемо тільки, що лист писаний чисто по українськи до якоїнебудь місцевости Німеччини, завсіди доходить (ознака культури краю!). А тут якийнебудь урядовець на почті у Загірю чхає собі на всі закони.

— **Львівські авантури.** Львівський купець Ізак Буркер у змові із своєю донькою рішили обмежити свободу пані Буркер і після недоцільної сварки зачинив її в окремій кімнаті як у вязниці, правда всього на пів дня. Пані Буркер подала проти мужа та доньки скаргу в суд і аж на судовій салі погодилась із ними. — Львівський шофер Гольцшу має потрійний патент: шофера, кандидата на Кульпарків і авантурника. Ні сіло ні пало побив він в однім шинку трьох французів, розбивши одному голову тим, що мав під рукою: пляшкою. Вийшовши на волю за кавцією побив кріваво свою люборку. Коли станув перед судом, його оборонець пригадав судові, що він є невідповідальний за свої вчинки, як це вже раз ствердили лікарі. Хто не вірить, нехай стрібує їхати з ним автом або випити. — Торговець риб Яловіц ставав перед судом за злочин прилюдного насильства, тому, що сокирою погрожував не за карт двом робітникам. Суд звільнив його ось чому: власник дому, де живе Яловіц, хотів його позбутись і казав робітникам розібрати підлогу його кімнати себто стелю кімнати під ним на партері. Яловіц побачивши, що осьось провалиться із своєю хатою вниз, не мав іншої ради, як прогнати робітників видом грізної сокири.

— **Сільські трагедії.** Перед судом присяжних у Львові став 16-літній парубок із Зіболок, жовківського пов., Михайло Патинок, який після частих суперечок вбив його і трупа закопав спершу у стодолі із своїм дядьком Кушнітою потайки в полі, потім у гноївні. Парубок признався до вини, розяснюючи свій вчинок тим, що дядько бив його по лиці і він не в силі був одного дня заволодіти собою: вдарив його по голові костуром, а побачивши, що вбив його, мусів затерти сліди свого злочину.

— **Рекорди.** Із Москви повідомляють, що до цього часу виключили із комуністичної партії 23.658 опозиціоністів. — У Мадриді свінчила самовбивством 70-літня Марія Фюмер таким робом: облляла свою одіж нафтою, лягла на ліжко, підпалила одіж і ждала, аж згорить живцем. — Англійська преса передає, що в півд. Африці починає бунтуватись місцеве населення в звязку із законопроєктом над яким радить тепер у півд. Родезії. Цей законопроєкт має вернутись до режіму рабства для 900.000 негрів. Негри повинні знову працювати примусово в копальнях і для них заведуть тілесні кари. Англійська преса пише про такий проєкт з обуренням. — У Льондоні намножилось стільки голубів, що міська рада приняла офіціяльне рішення 2000 із них убити.

— **Літературний куток.** У Берліні померла відома письменниця Франціска Манн. Перша книжка, якою вона здобула собі імя була „Королі без землі“. Крім цього видала вона цілу низку оповідань і загальних нарисів, написаних з великою ніжністю та культурою. — Зигмунт Фрайд видав невеличку книжку „Майбутнє одної ілюзії“. Вона присвячена проблемі релігії та її ролі в культурі людства. — Берлінський тижневик „Літераріше Вельт“ оголосив анкету про те, чи письменник має право змальовувати живі особи під їх власними іменами. Томас Манн, Еміль Людвіг, Стефан Цвайг і Макс Брод, відповіли, що так. Але із застереженням, що ці портрети мусять мати прикмети наскрізь художні. — Герман Судерман видає у 70-ліття своїх уродин нову повість „Жінка Стефана Тронгальта“. Є це одна із низки його автобіографічних повістей. Перша „Божевільний професор“ рисував студентські роки письменника, в новім змальоване його життя родинне. Геройкою є жінка письменника. — У Марбургу поліція сконфіскувала словенський переклад епопеї Гавптмана „Тіль Айленшпігель“, як антирелігійну книжку. Німеччина не добачила нічого в творі нічого безбожного; кажуть, що деякі проклони Тіля вийшли у словенській мові багато грубше як в оригіналі.

— **Театр на чужині** У Менчестрі заборонили пєсу Ґабрієля д Анунціо „Мертве місто“, заповіджену трупою франц. акторів і англ. цензура признала сюжет пєси неморальним. Зате Анунціо потішить себе виставою другої пєси в Парижі в державнім театрі „Франц. Комедія“, що має йти „Смолоскип під міщком“. Він приїде на виставу сам і то... на гидрияволі, зїхавши в центр міста.— Із 700 пєс предложених віденському „Бургтеатрові“ за останній рік вибрали тільки дві. „Бургтеатр“ дістає надалі щодня рукописи двох пєс. — У Берліні ведеться завзята дискусія про пєсу „Распутін“, що йде в театрі Піскатора. Адвокат цього театру доказує, що Вільгельм II. як дієва особа вже виступав у пєсі Людвіга „Димісія“, де змальована боротьба Вільгельма з Бісмарком. Тоді кайзер протестував, але програв процес у всіх інстанціях.

— **Розсіяний посол.** Паризький посол Шавань щойно відсидів 6 міс. вязниці з додатком 10.000 фр. відшкодування за те, що переїхав по необережности на смерть одного селянина. Тепер він знову станe перед судом. Його позиває його наречена за відшкодування 10.000 фр. На стільки вона оцінює шкоду, яку зазнала за наслідком зірваного послом Шаванем подружа з нею. Він навіть мешкання для своєї майбутньої жінки, купив навіть шлюбні обручки, призначив день шлюбу, а що найцікавіше: казав за ту підбу, в що найцікавіше: казав за ту підбу, готовку до подружа заплатити своїй нареченій. Коли прийшов день шлюбу, Шавань роздумався і заявив, що воліє лишитись нежонатим. Його наречена — голова одного жіночого клюбу. Може йому залежало тільки на тому, щоби доказати, що вона хоче вийти за нього.

— **Шахіст і чрезвичайка.** 5 тижнів тому виїхав з Ревелю голова місцевого шахового клюбу д-р Йосиф Клас у Ленін-

---

ої літератури про „старчика“ і його власних писань склав велику монографію, що вийшла в світ р. 1926.

Разом зі своїм учнем Д. П. Міллером, Багалій склав на доручення Харк. міської думи з нагоди 250-річного ювилею м. Харкова „Историю г. Харькова за 250 лет его существования“, том I—II (Харків, 1905-1912). Це — велика праця, що охоплює всі сторони життя Харкова і, як цілком правильно зазначила критика, такої повної історії не мало ні одно місто в межах кол. Росії.

Р. 1918 Багалій на пропозицію видавництва „Союз“ склав „Історію Слобідської України“, що є першим систематичним науковим начерком історії країни, що його міг написати лише такий авторитетний знавець, як він.

Багалій працював і в галузі історії Лівобічної України, цікавлючись внутрішньою історією на підставі першоджерел. В низці статтей він дав схему розвитку тзв. „майдеборського права“ на Гетьманщині. В докладній рецензії на працю О. М. Лазаревського „Описание старой Малороссии, т. I Полк. Стародубовский“ під назвою „Новый историк Малороссии (С. П. Б. 1891) Багалій багато в чім поповнив зібрані Лазаревським дані, виявивши свої великі знання й історії Гетьманщини.

Слід згадати ще його синтетичні праці: „Русскую историю“, тов I. M. 1914 і „Историю России“, складену колективно за ретроспективним методом (том VIII., ч. 2 серії „Народная Энциклопедия“ M. 1912).

Після революції Багалій продовжував свою працю на тому-ж науковому та культурному фронті.

Зпід його пера виходить „Нарис української історіографії“ („Джерелознавство“), вип. 1—2, вид. ВУАН (1923—1925). Він цікавиться історією громадської думки та рухів на Україні. У наслідок занять у цій галузі виходять праці „Т. Г. Шевченко і Кирило-Методієвці“ (1925) і низка статтей про декабристський рух.

Брак у історичній літературі — хоч би короткого начерку історії України XIX ст. примусив Багалія написати такий стислий начерк, яко спеціяльний розділ до редаґованої ім „Історії українського народу“ О. Я. Ефименка (Харків, 1922), що добре вводить у вивчення XIX ст.

Слід відмітити, що в останніх своїх працях, починаючи вже з розвідки про Сковороду, Багалій стоїть на ґрунті матеріялістичного розуміння історії. Але він визнає, що належить ще проробити велику роботу на підставі першоджерел, щоб підвести міцні підвалини для розяснення історичного процесу з марксівського погляду.

Вже кілька років Багалій пильно працює над складанням науково-популярного курсу історії України з марксівського погляду. I-ший том цієї праці, що має підвести підсумки довголітньому вивченню Багалієм українського історичного процесу, вже здано до друку.

Нині Багалій працює, як академик ВУАН, голова Шевченківського Інституту та науково-дослідчої катедри історії української культури.

рад на шахові змагання, і мов у воду канув. Не доїхав до Ленінграду: його останній лист був висланий із прикордонної стації. Після енергійних розшуків зроблених його кревними та приятелями, виявилось аж тепер, що д-р Клєс сидить у вязниці як шпіон. Привід до арештування дав його записник, що роїлось від таємних знаків. Усе це були записки Клєса про шахові партії та їх комбінації.

— **Пять днів добровільної смерти.** Мешканці Штутгарта бачили на власні очі, що людина може бути похована живцем пять днів і встати зпід землі здоровою. Таку штуку показував уроженець Рейнштин, що довгі роки студіював тайну факірів в Індії і назвав себе То Ка. Похорони То Ка в чорній домовині влаштовано при співучасти поліції, лікарів, дописикарів і тисячі глядачів. Заки То Ка дав себе закопати в землю, він зів солідну вечеру, а його імпресарій мав виклад про силу волі, завдяки якій його факір видержить свій експеримент. То Ка у білім турбані вбив собі довгі шпильки в лице, шию та вуха і ввійшов у домовину, яку прибили цвяхами, звязали шнурами і вкрили дошками. Так він лежатиме 5 днів під найбільшою контролею публики, що невпинно може стежити за його „смертю".

— **Брат Клємансо Альбер,** що помер тими днями в Парижі, був відомим адвокатом. Почав він свою карієру як журналіст, але покинув її після першої своєї славної оборони. Боронив він Золю, обвинуваченого за славну статтю „Я обвинувачую", в справі Дрейфуса. Альбер Клємансо програв справу із славою: Золю засудили на рік вязниці і 3000 фр. кари. Він не брав участи в політиці, але в один момент відограв у ній чималу ролю. Було це підчас війни. Коли президент республики Поанкаре побачив, що ситуація стає критичною, він покликав до себе Альбера Клємансо і сказав йому: „Я віддавна ворогую із вашим братом, але це нічого не значить. Запросіть його в Елізейську палату, бо тут діло в спасенні Франції". Жорж Клємансо згодився і цього-ж вечора мав зустріч із Поанкаре, яка скінчилась тим, що Клємансо в радістю обняв свого брата, вдячний за посередництво.

— **Соломоновий суд.** В американськім місті Віомінг станув перед судом місцевий фармер 70-літній старець Чейвз, який ранив ножем одного із своїх сусідів. Обвинувачений привів у суд як свідків усіх своїх дітей. Він був тричі жонатий і має 42 синів і доньок. Вони приїхали на суд на двох вантажних возах. Побачивши таких численних нащадків обвинуваченого, суддя заявив, що чоловік, який виховав стільки дітей заслуговує на повну ласку і звільнив його негайно.

— **Світова всячина.** У східній частині Злуч. Держав настали сильні морози з гострими вітрами; є це наслідок гострої бурі, що пройшла над Атлянтійським Океаном. — Головний командант уряду в Нанкіні ген. Чанг-Кай-Шек оженився із братовою славного китайського революційного провідника Сун-Ят-Сена; ця дама скінчила університет в Америці і належить до англіканської церкви. — Від нового шкільного року в праськім університеті буде утворена катедра журналістики. — Академія Мистецтв у Ленінграді розписала конкурс на проєкт памятника для Менделєєва. — Папа переслав архиєп. Орану 50.000 лір для жертв альжирської повені. — Підчас землетрусу на острові Целебес згинуло 14 осіб. — Щез під водою пароплав „Параґвай" в 40 морських милях від Бальтімори; він кликав на поміч при помочі радіо, але за пізно. — На західнім побережі Нової Фундляндії найшли пежлано трупа славного франц. летуна Лесенса, що згинув без вісти 23-го вересня підчас пробного лету до Квебеку. — У Німеччині приготовляють здійснення проєкту, щоби щороку будувати 1500 сталевих домів.

Театри.

„Коопер. Український Театр" під дирекцією м. Стадника (вул. Шашкевича). Перерва.

Міський великий театр:
12-го „Незломний князь" Кальдерона-Словацького.
Початок 7:30 вечером.

Міський „Театр Новин":
12-го „Довіна".
Початок 7:30 вечером.

Кіна.

„Палас": „За кулісами російськ. Варієте".
„Лев": „Чанг", могутня драма сіамської джунглі на підставі „Книги Джунглі" Кіплінга.
„Аполльо": „Коли мущина кохає".
„Фатаморгана": „Князь кохання" з Джоном Ґільбертом.

З життя наших установ.

Загальні Збори Бурсового Товариства ім. митр. Шептицького у Львові.

Дня 19. листопада н. р. відбулися Загальні Збори цього Товариства, що його засновано 1911 р. як друге Бурсове Товариство, щоб улекшити освіту і прожиток у Львові українській шкільній молоді, вести її в релігійно-моральному і щиро-народньому дусі та витворити свому народові національно свідомі й ідейні одиниці. Свою діяльність Товариство розпочало від збирання фондів на купно реальности для бурси і завдяки заінтересуванню й жертволюбности широких кругів українського громадянства зібрано по конець 1913 р. квоту, яка уможливила закупно реальности при вул. Театинській ч. 10, яку малося приладити на бурсу. Та перепинення шкільної науки в часі світової війни, а відтак закон про охорону льокаторів, що обовязує й досі, унеможливили адаптацію дому й отворення бурси; зате сплачено за той час із побираних чиншів усі гіпотечні довги, які полишилися по попередніх власниках і виносили двічи більше, ніж заплачена при купні готівка. Аж в 1926 р. дім цілковито віддовжено і від того часу приступлено покищо до уділювання постійних місячних підмог спосібним пильним і бідним ученикам гімназій, учительського семинаря і торговельної та промислової школи. На це видало Товариство в р. шк. 1926-27 1.800 зол. з чиншових приходів. Також і в біж. шк. році користає 11 учеників, у тім і один студент університету, з місячних допомог Т-ва.

Звіт з діяльности, поданий головою дир. Я. Яцкевичем і касовий звіт, представлений скарбником рад. І. Громницьким. Збори приняли до відома й уділили виділові на внесок контрольної комісії абсолюторію. До нового виділу увійшли: о. сов. І. Рудович — голова, проф. М. Полєк — заст. голови, радн. І. Громницький — скарбник, о. д-р І. Бучко — секретар, виділові: пп. д-р М. Сабат, дир. гімн. радн. Я. Яцкевич, д-р Вол. Кульчицький, проф. М. Балаким і кафл. майстер Мих. Галібей. Заступники: о. д-р Василь Лаба, проф. Л. Турчин і проф. Микола Мельник. До контр. комісії увійшли пп.: проф. Амвр. Березовський, проф. І. Ситницький і п. Мих. Стефанівський.

При внесках п. Яцкевич підніс гадку будови нового будинку бурси, користаючи з можливости одержання довгорочинцевої позички в Госп. Краєв. Банку. В дискусії над цим проєктом забирали за і проти голос численні присутні. Вкінці на внесок о. дир. Ю. Дзерович вирішено віддати цю справу під розвагу новому виділові.

Оголошення.

За оголошення Редакція не відповідає.

Подяка.

По причині смерти Мужа, Батька і Діда Д-РА ТЕОФІЛЯ КОРМОША, адвоката в Перемишлі одержали ми стільки доказів співчуття, що не в силі всім поодиноко подякувати і тому цею дорогою хочемо бодай в части зложити подяку усім, які в нашім горю не полишили нас самих.

Дякуємо Їх Преосвященству Еп. Коциловському за відправлення перед похороном панахиди при участи Всеч. і Високопр. оо. Крилошан і хору богословів.

Дякуємо Впр. о. Прелатові Мрицові за відправлення парастасу і за зворушаючу надгробну промову, а о. проф. Мягкому за уділення передсмертних Тайн.

Всесвітлійшим і Високопреподобним оо. Крилошанам, а то: о. Мітр. Левицькому, д-р Пиниловi, др. Решетилові, Дмитрасевичеві. — Високопреподобним і Всесвітлійшим оо. Несторовичеві, Борисевичеві, Комарницькому, Мариновичові, Малецькому, Михайлові, Залеському, Миколайчукові, Лучечкові, Прокураторові, Сушкові, Пшепюрському, Мягкому, Войтовичеві, Демянчикові, Дякову, Лопачакові, Шурготові, і оо. ЧСВ. Мартинюкові і Луцикові за відправлення панахиди і участь в похоронах.

Дякуємо рівнож Делегатам Львівських Центральних Установ, а в окрема Вп. др. Костеві Левицькому за надгробне прощання Покійника.

Сердечно дякуємо Вп. др. О. Приймі, лікареві в Перемишлі, котрий зовсім безкорисно днями і ночами без відпочинку ратував Покійного.

Дякуємо рівнож Вп. др. Паньчишиновi, що не відмовив труду і зробив все, що було в людській силі.

З окрема дякуємо ВПаньству Загайкевичам за їх сердечну опіку так в часі недуги, як і в сумних днях похоронів, як рівнож і ВПанству Вахнянинам.

Дякуємо Вп. надр. Дмоховському, проф. др. Мандюкові, гром. Беркові і учениці Павлюк за прощальне слово.

Дякуємо рівнож всім Товариствам, Кооперативам за чисельну участь їх Членів в похоронах, а з окрема дякуємо Громадянам в Болестрашич за так гарне причинення до звеличання похоронів.

Дякуємо Учительським Зборам і молодіжи всіх українських шкіл і заведень в Перемишлі та селянству, що так численно відпровадило Свого Провідника і Учителя на місце вічного спочинку. З окрема дякуємо хорам „Бояна", учительської семинарії, української жіночій і мужеській гімназії.

Вкінці дякуємо всім тим Високодостойним Товариствам, що будьто устно, будьто письменно виявили нам своє співчуття.

Це пошанування Покійника злагодить нам бодай в части наш важкий біль.

ЖЕНА З ДОНЬКОЮ І ВНУКАМИ.

1059 1-1

Оповістка.

Греко-кат. Митрополича Капітула у Львові задумує віддати в аренду свою мастність (земельну посілість) Цвітову в повіті Бучацькім положену в обемі около 660 (шістьсотшістдесять) моргів землі (в тім около 640 моргів ріллі і около 20 моргів сіножати) на протяг шістьох літ почавши від дня 1. квітня 1929 р. (двайцятьдевятого року) до дня 31. марта 1935 р. — Чинш аренди буде вимаганий у твердім збіжжу і буде означений у відношенню до одного морга арендованої землі. — П. Т. Рефлектанти зволять внести свої оферти на письмі до канцелярії адвоката д-ра В. Охримовича у Львові рекомендованим листом наданим найпізніше до дня 28. лютого 1928 р. (двацятьосьмого року). — Ближші інформації можна засягнути особисто або листовно у Впр. Отця Канонiка В. Томовича, прокуратора гр.-кат. Митроп. Капітули у Львові, площа св. Юра ч. 5. 1077 1—3

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10